

Pöytäkirja kauppasopimuskomitean Työvaliokunnan kokouksesta 20 p. huhtik. 1938. Läsnä olivat herrat Relander puheenjohtajana, Fulkkinen, Ryti, Solitander, Virkkunen sekä allekirjoittanut sihteerinä.

1 §.

Otettiin käsiteltäväksi Ulkoasiainministeriön laatima ja Työvaliokunnan jäsenille jaettu promemoria Suomen ja Unkarin välisestä kaupasta (liite), jota herra Virkkunen selosti.

Keskustelun jälkeen Työvaliokunta asettui puoltamaan promemoriassa esitettyä ehdotusta.

1 §.

Herra Relander kiinnitti Työvaliokunnan huomiota Suomen ja Ruotsin välisen kaupan viimeaikaiseen, Suomelle epäedulliseen kehitykseen. Nykyinen ajankohta oli hänen mielestään sopiva Suomen ja Ruotsin välisten kauppasuhteiden periaatteelliselle käsittelylle, ja sen vuoksi hän esitti, että Työvaliokunnan sihteerille annettaisiin tehtäväksi selvitys näiden suhteiden kehityksestä vuodesta 1936 nykypäivään asti.

Keskustelun jälkeen Työvaliokunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen.

Vakuudeksi: T. Voionmaa.

P. M.Suomen ja Unkarin välisestä kaupasta.

Suomen ja Unkarin välinen kauppa on järjestetty 29 päivänä toukokuuta 1925 tehdyllä kauppa- ja merenkulkusopimuksella sekä siihen 31 päivänä lokakuuta 1936 tehdyllä luottamuksellisella täydennysopimuksella. Kauppa- ja merenkulkusopimuksen mukaan saavat toisesta sopimusmaasta peräisin olevat tuotteet toisessa sopimusmaassa suosituimmuskohtelun. Täydennysopimuksen mukaan tulee kummankin maan tavaravaihdon olla tasapainossa. Tasapainon tarkkailua varten toimitetaan aina kuuden kuukauden kuluttua tavaravaihtoa koskevien tilastonumeroiden tarkastus. Jos tällöin havaitaan, että toisen sopimuspuolen vienti on toisen vientiä suurempi, ryhtyvät sopimuspuolet neuvotteluihin vientienemmyyden poistamiseksi. Täydennysopimukseen liittyy kiintiöluettelo, jossa Unkari on myöntänyt Suomelle seuraavat kiintiöt:

Raakatärpätti 50 t., puiset rullat 150 t., sukset 500 paria, kiekot 5 t., keihäät $2\frac{1}{2}$ t., selluloosa 3000 t., josta sulfaattiselluloosaa 1000 t., insuliittieristyslevyt 50 t., sementtisäkkien valmistukseen käytetty käärepaperi 220 t., sanomalehtipaperi 4500 t., hiilipaperin valmistukseen käytetty paperi 60 t., värjätyt, painetut ja väritetyt paperit 50 t., pergamenttipaperi 70 t., kumijalkineet 5000 paria, piikkikenkien piikit 500 kg, Abloy-lukot 300 kg sekä separaattorit ja kuorimakoneet $12\frac{1}{2}$ t.

Ensimmäinen täydennysopimuksen edellyttämä tavaravaihdon vertailu toimitettiin 4 päivänä lokakuuta 1937 ja koski se aikaa 1/11-1936 - 30/4-1937. Tällöin todettiin, että Unkarin vientivoittoisuus oli 15.824.000 markkaa. Toinen vertailu, joka tapahtui 14 päivänä helmikuuta 1938 ja koski aikaa 1/5-1937 - 31/10-1937; esotti Suomen hyväksi tuona aikana syntyneen saldon 43.798.000 markan suuruiseksi. Kun tähän lisättiin edellämainittu saldo ajalta 1/11-1936 - 30/4-1937, todettiin lopullisen saldon 14 päivänä helmikuuta 1938 Suomen hyväksi olevan 59.622.000 markkaa.

Kun saldo oli kohonut näin suureksi, ryhdyttiin Suomen toivomuksesta täydennysopimuksen edellyttämiin neuvotteluihin Unkarin vientienemmyyden poistamiseksi. Neuvotteluissa Suomi pyysi Unkaria luopumaan siitä 3.267 tonnin suuruisesta vehnäjauhojen tullikiintiöstä, jonka Unkari Suomen ja Yhdistyneen Kuningaskunnan kesken huhtikuussa 1937 tehdyn vehnäjauhojen tullikiintiötä koskevan sopimuksen johdosta

yleisen suosituimmuuden nojalla oli saanut. Lisäksi pyysi Suomi seuraavat lisäkiintiöt: Suksille 500 paria, keihäille 800 kg., kiekkoille 400 kg., sanomalehtipaperille 2500 t., sementtisäkkipaperille 80 t., kumijalkineille 5000 paria ja selluloosalle 2000 tonnia. Edellämainittujen lisäkiintiöiden lisäksi pyydettiin seuraavat uudet kiintiöt: juoksukengät 175 kg., nyrkkeilykäsineet 175 kg., verkkopallomailat 250 kg., erilaatuiset värit 250.000 markan arvosta, puuvapaa silkkipaperi 40 t., kiilloitettu puuvapaa rotogravyyripaperi 500 t., erilaiset vuodat ja nahat 305 t., puhdistettu sulfaattitärpätti 100 t., juokseva hartsi 50 t., mäntyöljy 100 t., sulfaattipiki 200 t., astiapuolukka 200 t., ynnä laine- ja visakoivuviilut 5 t. Edellälue-
teltujen Suomen toivomusten arvo, kun vehnäjauhokiintiö arvioidaan 10 miljoonaksi markaksi, nousee noin 30 - 35 miljoonaan markkaan. Unkari ei ole kuitenkaan, vaikka Suomen toivomukset rahaksi arvioituina ovat siis vain noin puolet Suomen hyväksi todetusta saldosta, näyttänyt olevan halukas myöntymään niihin. Suomen Budapestissa olevan lähetystön Unkarin ulkoasiainministeriön kanssa vehnäjauhokiintiöstä käymien pitkien neuvottelujen tuloksena on Unkari nyttemmin lopullisena vastauksenaan Suomen esitykseen tässä suhteessa ilmoittanut voivansa suostua siihen, että kiintiö alennetaan 1600 tonniin, ehdolla, että Suomi luopuu täydennys sopimuksessa sovitusta tavaravaihdon tasapainoperiaatteesta ja lisäksi sitoo alennetun tullikiintiön yli ehkä tuotavien vehnäjauhojen tullin nykyiselle eli 1:85 markaksi kilolta. Suomen esittämiin kiintiötoivomuksiin nähden on Unkari toistaiseksi ilmoittanut, ettei se voi niihinkään, ainakaan kaikkiin, suostua.

Suomen vehnäviljelijäin ja myllynomistajain piireissä on vehnäjauhojen tuonti kiintiötullilla muista maista kuin Englannista, koska kotimainen vehnätuotanto viime vuosina on huomattavasti kohonnut, herättänyt varsin suurta tyytymättömyyttä. Englannille myönnetyn tullikiintiön täyttäminen on nimenomaan Unkarin ankaran kilpailun johdosta, myös osoittautunut hyvin vaikeaksi, jonka johdosta englantilaiset vehnäjauhojen tuojat ovat jo esittäneet ulkoasiainministeriölle valituksia. Näistä syistä ulkoasiainministeriö pitääkin valttämättömänä, että Unkarin saama vehnäjauhokiintiö peruutetaan.

Ulkoasiainministeriön käsityksen mukaan onkin mahdollista peruuttaa Unkarin tullikiintiö asetuksella, joskin luonnollisesti olisi ollut toivottavampaa, että Unkari olisi vapaaehtoisesti siitä luopunut. Unkari on nimittäin, kuten oheisesta liitteestä ilmenee, saattamalla voimaan "Aufgeld"-järjestelmän, törkeästi loukannut Suomelle taattua yleistä suosituimmuutta. (Suomalaisen myyjänhän on tarjottava tavaransa, voidakseen kilpailla esim. saksalaisen myyjän kanssa, noin 33½ prosenttia alemmalla hinnalla kuin tämän.) Tämä suosituimmuuden loukkaus voidaan ulkoasiainministeriön mielestä tulkita 10 päivänä huhtikuuta 1937

Hallituksen oikeuttamisesta antamaan tarpeen vaatimia säännöksiä Suomen vientikaupan turvaamiseksi annetun lain täytäntökoittamaksi "Suomen viennin vaikeuttamiseksi", joten ulkoasiainministeriö on aikonut esittää annettavaksi asetuksen Unkarille myönnetyn vehnäjauhojen tullikiintiön peruuttamisesta. Tähän on ministeriön mielestä sitäkin enemmän syytä kuin näyttää siltä, ettei Unkari haluaisi, kuten edellä jo on mainittu, suostua Suomen kiintiötoivomuksiinkaan. Ministeriön saamien tietojen mukaan on lisäksi todennäköistä, että Unkari tyytyy vain panemaan vastalauseensa asetuksen antamisen johdosta, mutta ei ryhdy muihin toimenpiteisiin asiassa. Jos kuitenkin Unkarin taholta vastatoimenpiteisiin ryhdyttäisiin tai jollei se suostuisi kaikkiin Suomen kiintiötoivomuksiin, pitäisi ulkoasiainministeriön mielestä sekä vuoden 1925 kauppaja merenkulkusopimus että vuoden 1936 täydennyssopimus irtisanoa.

Promemoriaan liittyvät tavararyhmittäin laaditut tilastot Suomen viennistä Unkariin vuosina 1936 ja 1937 sekä tuonnista sieltä samoina vuosina ja taulukko eri rahalajeille Unkarissa määrätystä "Aufgeld"-prosentista.

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 1938.

Suomen ja Unkarin välinen kauppavaihto vv. 1936 ja 1937.

Tuonti alkuperämaittain Vienti kulutusmaittain

	1936	1937	1936	1937
I. Eläviä eläimiä	680	-	-	-
II. Eläimistä saatuja ruokatavaroita	130	81.712	-	-
III. Viljaa ja viljatuotteita	13.495.681	43.395.847	142.384	-
IV. Karjanrehua ja siemeniä	21.422	12.783	-	-
V. Hedelmiä, keittiökasveja, eläin- kasv. y.m.	1.488.927	1.046.888	-	-
VI. Siirtomaantavaroita ja mausteita	63.504	122.639	590	-
VII. Säilykkeitä, ilmanpit. sulj. pakkauksissa	201.340	76.019	-	-
VIII. Juomia	403.961	870.914	-	-
IX. Kehruuaineksia	-	71.440	-	-
X. Lankaa ja punontateoksia	627.851	440.738	-	-
XI. Kankaita	4.118.889	4.480.538	-	-
XII. Sekal. kutomateollisuustavaroita	350.469	443.621	-	-
XIII. Puutavaroita ja puuteoksia	28.405	40.335	716.750	649.199
XIV. Puunkuorta, ruokoa, ohria y.m.s. ja niistä valmist. teoksia	55.292	22.080	-	1.820
XVI. Jousia, harjaksia, höyheniä, luita, varsia ja muita muovailtav. aineita, e.m. sekä niistä valm. teoksia	273.693	121.600	-	5.000
XVII. Vuotia ja nahkoja, nahkateoksia, turkiksia y.m.	2.040.290	7.140.541	199.450	457.248
XVIII. Metalleja ja metalliteoksia	1.539.029	3.510.843	-	17.261
XIX. Koneita ja laitteita	2.315.533	1.814.323	-	151.530
XX. Kuljetusneuvoja	-	2.270	-	-
XXI. Soittokoneita, kojeita ja kelloja	2.380	31.116	-	-
XXII. Kivi- ja maalajeja sekä niistä valm. teoksia	94.542	323.993	400	425
XXIII. Asfalttia, tervaa, kautsua y.m. sekä valmisteita niistä	279.616	660.203	14.970	50.832
XXIV. Öljyjä, rasvoja ja vahoja sekä niistä teht. tuotteita	-	-	-	150
XXV. Eetterejä, esterejä ja alkoholi- lajeja, e.m. haihtuvia öljyjä, kosmeet. aineita y.m.	-	3.575	-	90.198

tuonti alkuperämaittain Vienti kulutusmaittain.

	1936	1937	1936	1937
XXVI. Värejä ja värjäysaineita	5.100	3.260	-	-
XXVII. Räjähdyksaineita, ampumatarv., ilotulitustavaroita y.m.	5.000	-	-	3.550
XXVIII. Kemiall. alkuaineita, niiden yhdist. ja lääkkeitä	140.146	68.839	-	-
XXIX. Lamoitusaineita	2.052.772	1.459.481	-	-
XXX. Kirjallisuus- ja taidetuott., opetusvälin., konttoritarv.y.m.	34.919	14.817	111.290	67.347
XXXI. Muualla mainitsemattomia tav.	1.476.541	5.406.228	-	-
XV. Paperivanuketta, pahvia sekä niistä valm. teoksia	3.408	90	5.464.965	7.294.068
Yhteensä:	31.119.520	74.666.730	6.650.799	8.788.628

N:o 2308 a.

Eri rahalajeille Unkarissa määrätty

"Aufgeld"-prosentti.

	<u>Myynti %</u>	<u>Osto %</u>
Saksan markka	19,5%	18%
Lei	1,5%	0%
Dinari	47,5%	46%
Liira	48,5%	47%
Zloty	42,5%	40,5%
Leva	35%	33,5%
Schilling	13%	10%
Tšek. kruunu	46,5%	45%
Englannin punta	53%	50%
Muut vapaat valuutat	53%	50%